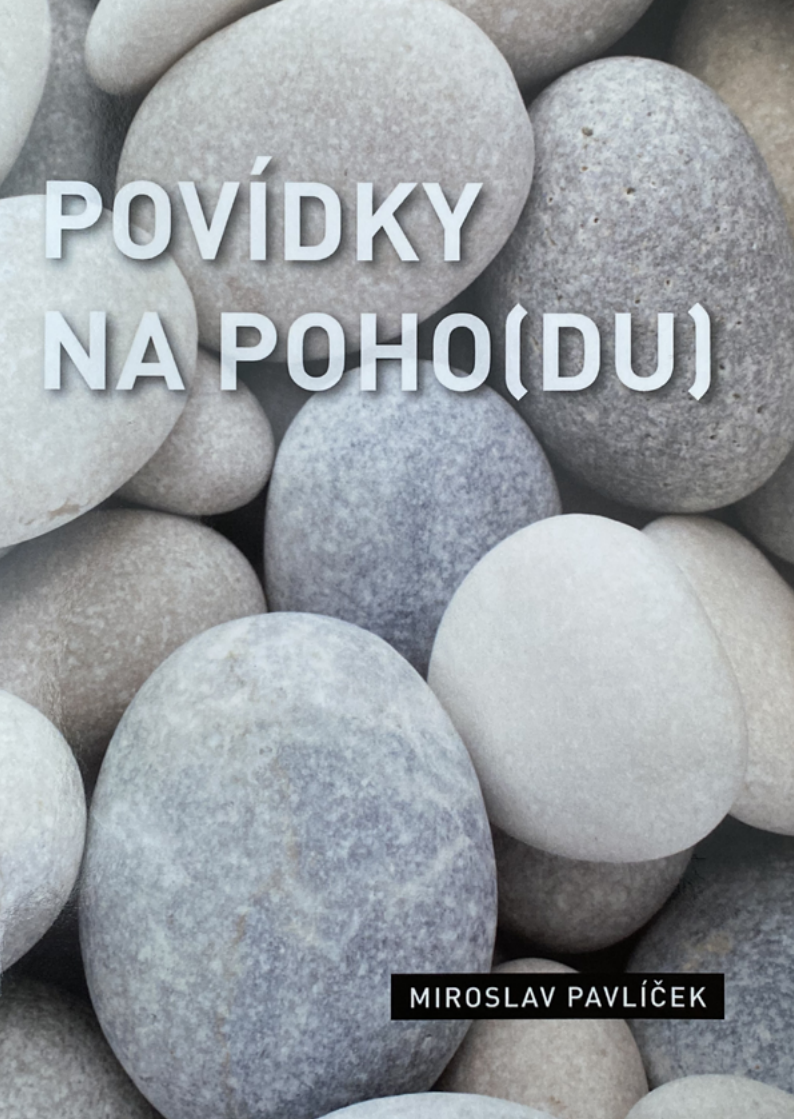

POVÍDKY NA POHO(DU)

MIROSLAV PAVLÍČEK

POVÍDKY NA POHO(DU)

Miroslav Pavlíček

*„Se vztahy je to stejné jako s prděním.
Když tlačíte moc... Věci se rychle komplikují“
Kevin Hart*

Text © Miroslav Pavlíček, 2022

Grafická úprava a sazba © Lukáš Vik, 2022

1. vydání © Lukáš Vik - [E-knihy hned](http://www.lukasvik.cz), 2022

ISBN ePub formátu: 978-80-7536-351-0 (ePub)

ISBN PDF formátu: 978-80-7536-352-7 (PDF)

Konverze do elektronických formátů:

Lukáš Vik: <http://www.lukasvik.cz>

Bílé světlo

Viktor zaparkoval na plácku vedle chaty, kterou znal z dětství. Skoro se nezměnila. Jen kamenná stěna s krbovým komínem byla nově vyspárovaná a veranda voněla čerstvým dřevem a impregnačním nátěrem.

„Hledáte někoho?“ zvolala starší žena v nevkusně těsných teplácích z vedlejší chaty.

„Pana Zounara.“

„Je na rybách! Přejde nejdřív za hodinu. Zajděte si do bufáče, určitě se tam cestou domů zastaví.“

Ani bufet, který byl vždy společenským centrem chatové osady, se nezměnil. V lokále pořád stejné těžké stoly a židle, stěny obložené začouzenými deskami zaplněné kulatými turistickými známkami a podlaha z fošen napuštěných karbolkou. Teď v létě se ale sedělo venku. Buď pod přístřeškem z plastových vlnitých dílů, nebo u dlouhých stolů a lavic pod stromy.

Koupil si klobásu s čerstvě nastrouhaným křenem, orosenou sklenici piva a rozhlédl se. Hosté byli většinou prarodiče popíjející pivo a bedlivě sledující nezbedná, pobíhající vnoučata na břehu řeky.

Viktor dědu neviděl patnáct let. Byl to vážený člen zdejší chatové osady „skalních“ trampů a

zanícený ochránce přírody. Léta tady spolu trávili každé prázdniny. Ryby, houbaření, výlety na kole spojené s dědovým výkladem o památkách nebo zdejších přírodních neobyčejnostech, ho navždy poznamenaly. Pak přišel zlom: Prarodiče se rozvedli a rodina s dědou přerušila styky.

Babička s mámou dobře věděly, jak tím Viktor trpí a snažily se mu to vynahradit neskutečnou péčí a štědrostí. Později, po dobu jeho studií ho posílaly na prázdninové brigády v různých turistických centrech v Itálii, Rakousku nebo Německu. Prý aby se zdokonalil v jazycích. Ale hlavně ho chtěly odpoutat od vztahu s dědou. Přes všechno jejich snažení však vždy posílal dědovi pohlednice s krátkými zprávami nebo přáními. Občas mu i zavolal, což však nebylo jednoduché. Děda totiž jen zřídka opouštěl osadu, kde byl mizerný nebo vůbec žádný signál.

Jeho počáteční dotazy, proč se s dědou nesmí stýkat, máma s babičkou vytrvale odbývaly mlhavým konstatováním, že to jednou pochopí sám... Jen táta se o dědovi vyjadřoval s neskrývaným despektem.

Táta je číšník, co za svůj největší životní úspěch považuje, že uhnal mámu, ekonomku z někdejšího ředitelství podniku Restaurací a jídelen. Když v restituci vrátili babičce hotel, dal se na politiku. Aby prý zvýšil prestiž rodiny. Dotáhl to na zastupitele magistrátu města. S Viktorem si nikdy nějak zvlášť nerozuměli. Protivila se mu tátova nezkrotná touha

za každou cenu to „někam“ dotáhnout a „někým“ se stát. Číšník nebo vrchní v rodinném hotelu nebyl dost jeho ambicím.

Péče, které se Viktorovi doma dostávalo, ho čas od času docela ponížovala, přesto se nikdy nezmohl na vážnější odpor. Byl pohodlný. Nedokázal by být chudý studentík, vydělávající si na studia doplňováním zboží v supermarketu jako někteří spolužáci. Ale když po promoci přišly babička s mámou s požadavkem, aby převzal řízení rodinného podniku, vzbouřil se. Děsila ho představa nekonečných starostí o chod hotelu. Hlídkání poctivosti číšníků, kuchařů, recepčních, pečlivosti pokojských a podobných záležitostí se mu přičilo.

Díky přejícnosti rodiny si mohl dovolit v průběhu studií získat pilotní licenci k létání s větroni a ultralehkými letadly. A ve vzduchu našel to, co v dosavadním životě hledal: -Volnost, nadhled a zodpovědnost sám za sebe. Tohoto nového pocitu se nemohl nabažít. Ostatně, létání bylo jediné, co si doma proti vůli matky i babičky prosadil. A tak si to náležitě užíval...

Ještě nedopil pivo, když dědu spatřil. Pořád vysoký, rovný chlap s hustou šedivou hřívou vlnitých vlasů. Přes rameno batoh, ze kterého koukaly složené rybářské pruty a v ruce rybářský sak se slušným kaprem.

„Není to k posrání? Tejden vysedávám v zátoce,

mrskám vodu jako blázen a nic! Dědek vyrazí po obědě a má kapra jako sele,“ zvolal závistivě ze dveří bufetu hostinský. „Víš dědku, že nebezpečně nasíráš počestný rybáře?“

„Rybáře ne. Jenom břídily, co plaší ryby jalovým mrskáním vody. Ale poradím ti: udělej to jako ten vlk v pohádce. Strč ocas do vody a zpívej! Nemusíš se bát! On, totiž vlk chytal v zimě, proto mu tam ten ocas přimrzl. Teď je léto, takže můžeš mít úspěch,“ smál se děda. V tom se zarazil:

„Viku!“ vydechl. Podal rybu i batoh hostinskému a poručil, aby mu kapra upekl, schoval batoh a jedno mu natočil.

„Dědku, ministr zdravotnictví varuje: -Chlast škodí zdraví,“ bránil se krčmář škodolibě.

„Nemel a dělej, co říkám! Nebo ti po důchodu nezaplatím sekýru, co u tebe mám! Támhle mám vnuka! Viktor! Pamatuješ na něj?“

Hostinský se pátravě na Viktora zadíval:

„Tý, jó! Naposledy, co jsem ho viděl, to byl dvanáctiletej smrkáč, co tady všechny fakany komandoval! Tohle je hráč americkýho fotbalu na dovolený,“ bručel, přesto na Viktora přátelsky zvedl palec.

„Přesně! Tak bacha, abych ho na tebe nepošťval,“ dobíral si ho děda a pospíchal k Viktorovi. Beze slova ho objal. Potom se posadil a dojatě si ho prohlížel. Viktor si nepamatoval, že by ho kdy viděl tak na

měkko.

„Je z tebe velké chlap,“ řekl obdivně.

„No jo, vyrostl jsem. To je normální. Zato ty seš pořád takovej, jak si tě pamatuju. Jenom pár šedin přibylo.“

„Taky pár neduhů...“

„Seš nemocnej?“ polekal se Viktor.

„Klídek,“ smál se děda, „jen neduhy přiměřené věku. Jsem v pohodě! Hele, dopijme to tady a půjdeme, jo? V chajdě si můžeme v klidu popovídat. A večer se vrátíme na kapra! Doufám, že zůstaneš pár dnů?!“

Cestou hrdě vyprávěl o svých rybářských úspěších a závisti rybářů z osady.

„A zítra vyrazíme na pstruhy! Taky ráno vstanu a donesu nějaký houby.“

„Vždyť žádný nerostou,“ krotil jeho nadšení Viktor.

„Nevěř kecům v televizi. Ke snídani dáme smaženici a na oběd budou pstruzi. Máš to ještě rád ne? Učil jsem tě jak je nejlíp upravit, pamatuješ?“

„Nic lepšího jsem od dětství nejedl.“

„To bych řekl,“ prohlásil děda spokojeně.

Ani v chatě se toho moc nezměnilo. Všude od stropu visely trsy různých bylin. V obývací místnosti stály až ke stropu dvě police se skleněnými nádobami plné různých roztoků a rostlinných výtažků.

Děda skoro celý život pracoval ve výzkumném

ústavu šlechtění nových, odolných a výnosnějších zemědělských plodin. Po své matce však zdědil zálibu sbírat byliny a schopnost používat je k léčení neduhů. Než si Viktor prohlédl chatu, uvařil velkou konvici čaje.

„Sedneme si na verandu. K večeru je tam příjemně. A tohle vypij. Není to sice kdovíjaká chuť, možná tě i trochu prožene, ale potřebuješ to.“

„Nejsem marod.“

„Ale v pohodě. Bojíš se, co řekne babka, že jels za mnou, vid’?“ usmál se lišácky.

„To ne! Ale jedno mi to taky není.“

„No jo, babička! Jednotka ráznosti! Je problém jí odporovat.“

„Na mě byla vždycky hodná. Vozila mě na tréninky a utkání, když jsem si ještě myslel, že budu fotbalová hvězda. Později na hodiny klavíru a tenisu. Jenže ani to nebyl můj ořech. Když jsem začal s létáním, umírala strachem, ale mlčela... Jenomže teď jsem odmítl šéfovat v jejím hotelu a rozběsnila se.“

Děda se rozesmál. „Tak to znám důvěrně. Jak to dopadlo?“

„Nijak. Utekl jsem k tobě.“

„A proč hotelu nešéfují rodiče?“

„Máma se na to necítí. Říká, že ona je ekonom a ne striktní šéf. Tátovi to zase nechce svěřit babička. Má ho docela ráda, ale nedůvěřuje mu. Říká o něm, že je fanfarón.“

„To je teda situace! Nezávidím ti... Určitě teď trápí mobil, aby tě našla.“

„Má smůlu. Není tady signál,“ pokrčil rameny Viktor.

Děda mu vážně pohlédl do obličeje:

„Aspoň jí pošli zprávu, že seš v pohodě, jinak se utrápí. Bude asi zuřit, že seš tady, ale zvládne to... Co jí zbývá? Hele, nejseš náhodou z celé té její péče rozmazlený a nevděčný fracek?“

„Ale dědo! Moc dobře vnímám, kolik spolužáků nemá šanci získat slušně placenou práci. Vím co je vděk. Ale proto přece nemusím v životě dělat, co nechci.“

„Tak na to se nedá říct nic. Ovšem jenom v případech, že se dokážeš uživit...“

„Dobrý večer,“ ozvalo se z chodníku k verandě. „Můžu vyrušit, strejdo?“

„Klárko! Ty můžeš kdykoli,“ rozplýval se náhle děda.

„No... Máte návštěvu?!“

„Jenom pojd' dál, možná ho i znáš!“

Nejistě přešla až na verandu, zvědavě se naklonila.

„Viktor?“ zvolala překvapeně.

„Přesně! Ten co jsem vás kdysi nachytil, jak si za splavem ukazujete, co máte pod plavkama,“ smál se děda.

„Teda kdybych tě potkala na ulici, nepoznám tě,“ podala mu ruku a posadila se k nim. Pak se podívala

na dědu a vyčítavě řekla:

„Dodnes jsem vám byla vděčná, že jste o tom splavu mlčel, strejdo. Musel jste to pokazit?“

„Pořád držím slovo! Ani teď jsem o tom neřekl nikomu, kdo to nevěděl,“ prohlásil děda a úslužně jí nalil čaj. „Co tě přivádí do mého doupěte, Kláři?“

Rozpačitě se na oba podívala. „Zase bych potřebovala ten váš zázračný čaj a ty nechutné ale spolehlivě ulevující kapky...“

Děda se zamračil. „Pořád ten žlučník? Posledně jsem ti říkal, že máš jít k doktorovi. Bylas?“

„Nebyla,“ přiznala se kajícně. „Nějak není čas. A po těch vašich bylinkách je mi dobře. Ale svatosvatě slibuji, že příští týden se nechám vyšetřit. Ale dnes mi prosím pomozte.“

„To víš, že jo. Chvilku tady vydržte! A kdybyste si zase chtěli něco ukazovat, taky se rád podívám. Jen já toho na ukazování moc nemám...“

„Dědo,“ napomenul ho Viktor.

„No co? Jsem pořád normální chlap. Jen mám o něco víc roků,“ smál se děda a zmizel ve sklepe.

„Nedivím se mu, je z tebe kus, Klárko! Fakt zírám!“ rozplýval se Viktor.

„Dík. Ale nebude to tak horké. Přitímí a dědův čaj je ke mně shovívavý.“

„Jen nech na hlavě. Mám oči jako rys. Tak povídej, jak žiješ, co děláš?“

„Nic moc. Jsem grafička. Navrhuji reklamní

letáky, plakáty a podobný blbosti. Dá se z toho žít, ale žádná sláva! Prostě nuda!“

„Počkej! Pokud vím, hrálas házenou. Ligu! Párkrát jsem na tebe koukal v televizi. Neříkej, že teď už jenom paříš u počítače.“

„Musela jsem házené nechat. Rameno. Zlomenina, operace a pak už to nešlo. K tomu ještě ten žlučník...“

„Její nářky neber na vědomí, Viku! Už hezkou dobu ji přemlouvám k operaci. Já jsem celkem slušný bylinkář, ale na vážný nemoci jsou byliny k ničemu. Můžou jenom pomáhat, málokdy vyléčit. Chirurgové dnes umí neskutečné věci, není třeba se bát.“

Podal jí papírový sáček a lahvičku od alpy naplněnou zlatavou tekutinou. „Na ty kapky pozor, Klári! Jen malou lžičku! A kdybys s tím sedla za volant a chytli tě policajti, máš problém! A já budu za dílera!“

Poděkovala a chvatně se loučila. „Zítra vám za to přinesu švestkové knedlíky. No a večer se uvidíme v bufáci, ne?“ pohlédla s nadějí na Viktora.

Děda se za ní zálibně díval. „Fajn holka. Ale její máma, to je éro! Pamatuješ na ni?“

„Aby ne! Všem nám nadávala do smradů nebo hajzlíků a pak nám kupovala nanuky!“

„Přesně! Měla by mít v hubě udidlo a za sebou nekompromisního jezdce. Konečně, sám uvidíš:

Pije jako chlap. Sice ne tak, že by se někde válela nebo zvracela, ale pořád musí mít něco v žilách. Je docela drsná a hubatá, ale nezáludná, takže ji tady mají celkem rádi. Tak! Teď převlíct a vyrážíme! Ať nám nevystydne kapr.“

V krčmě už to žilo. Matky a babičky ukládaly děti do postelí a muži si užívali chvíle, kdy se zbavili dozoru svých poloviček. Popíjeli pivo a povídali si. V koutě pod plastovou střechou vedle výdejového okénka ladili kytary tři vousatí chlápci.

Děda jim mávl rukou na pozdrav a vedl Vika do lokálu. Během jídla skoro nezavřel pusu. Vyprávěl jednu veselou historku za druhou. Když důkladně vytřel chlebem talíř, prohlásil, že je čas na zábavu. Z kamrlíku vedle výčepu vyvlekl starý, počmáraný kontrabas:

„Promiň Viku, ale chlapi na mě čekají. Doufám, že se nebudeš nudit. Ještě pořád je tu slušná společnost.“

Viktor za ním vyšel z lokálu a rozhlédl se po hostech. Nikdo si ho nevšímal. Až od stolu pod stromy na něho zamávala ruka. Klárka! Seděla vedle tělnaté ženy s nakrátko ostříhanými vlasy, zrzavým přelivem, která šťavnatými poznámkami bavila společnost kolem sebe. Jen stěží v ní poznal Klárčinu mámu.

„A hele! Konečně pořádej mužskej mezi tady

těma bačkorama,“ zhodnotila Vikův exteriér a rozhlédla se, zda má dost posluchačů:

„Jenom to jméno... Viktor! To je mizérie! Říkám tak svému vibrátoru!“

Měla už něco „naváto“ a užívala si pozornosti okolí. Viktor se sarkasticky usmál:

„Měla byste k mému jmenovci být shovívavější, vzhledem ke dřině, kterou musí odvádět.“

„Co tím chceš říct, mladej? Že jsem tlustá?“ Vstala a přes protesty dcery se předvedla v obtažených letních minišatech. „Pravda, mám nějaké kilečko navíc, ale mám těžký kosti, víme?“

Viktor se posadil ke Klárce a pobaveně její mámu sledoval. „Nevěděl jsem, že se kosti třesou...“ prohlásil s předstíranou naivitou. Hosté u stolu se rozesmáli.

„Konečně někdo, kdo má na tvou hubu náplast, Marto,“ prohlásil kdosi do obecného veselí.

Klára se naklonila k Viktorovi. „Hele, nechceš se projít? Matka nabírá rychlost. Nebude to s ní jednoduchý.“

S radostí souhlasil.

„Promiň, máma je nemožná,“ řekla, když poodešli k řece.

„Ale ne! Myslím, že je jen osamělá a smutná. Ale celkem to zvládá. Taky by se mohla zmítat v depkách.“

„Teda vy jste famílie! Děda umí kouzlit

s bylinkama a vnuk psycholog amatér!“

„Jo! A to ještě mám babičku, které není snadné vzdorovat. Pamatuješ na ni? Umínila si, že musím mít ekonomii, abych jednou převzal její hotel. A taky mě to donutila vystudovat.“

„A teď už jí dokážeš vzdorovat?“

„Doufám! Víš, když jsem byl kluk, děda s babičkou pro mě znamenali víc jak rodiče. Vlastně jsem přijel zjistit, proč se tak skvělí lidé rozvedli.“

„Tolik tě to trápí?“

„Hm! Hlavně proto, že jsem se pak s dědou nesměl stýkat... A ta ekonomie byla moje životní chyba. Dokonce teď uvažuji i o dalším studiu. Možná právě psychologie... Pochopil, jsem, že člověk by měl žít život podle sebe. To aby se jednou nemohl na nikoho vymlouvat. A co ty? Nezamýšlíš s tou nudou v práci něco udělat?“

Klára se otrásla, protože od vody už stoupal nepříjemný chlad. Viktor jí podal svoji fleecovou bundu.

„Já na nějakou změnu nemám. Máma tátu vyhodila, protože nechtěl nechat práci kamionáka. Když si uvědomila, že udělala hloupost, už to nešlo vzít zpátky... Tak začala pít. Vyhodili ji z práce a zůstala mi na krku! Jenom mi teď neříkej, věci jako že je to můj život... Jo! Ona je můj balvan! Už dva vztahy mi rozbila! Ale... Je to moje matka!“

Jakoby z ní něco spadlo, rozpovíдалa se. Viktor

zjistil, že s matkou bydlí v Praze nedaleko jeho bytu. A taky, že vyšetření a operaci neodkládá jen z nedostatku času. Bojí se nechat matku samotnou.

„Víš, jakmile musím někam odjet, udělá v bytě mejdan opuštěných mamin. Neumíš si představit, co ty neukojené baby vyvádějí. Už jsem si pro ni jela i na záchytka...“

„Takže ses rozhodla obětovat?“

„A co bych ještě mohla zažít? Dvakrát jsem se málem vdala. Byla jsem na dovolené v Thajsku, na Bahamách a kdovíkde. Cestování mi nic moc neříká. Sportovat už nemůžu, z děcek mám hrůzu a protiví se mi prát cizímu chlapovi košile, slipy nebo ponožky. Takže mi zůstává matka a nezáživná práce, co mě aspoň slušně uživí...“

Viktor překvapeně tiše hvízdal. „Teda Klárko, tak otrávená životem nebyla ani Čapkova Věc Makropulos když měla tři sta let.“

„Hele, nevytahuj se. Koukám, že sám na tom nejseš líp. Na babičku se bojíš jen pomyslet... A sedíš se mnou v noci u vody a ani ses mě nepokusil dotknout.“

„Rád to napravím,“ nahnul se k ní.

„Ted? Když jsem si o to musela říct? Asi ti nejsem dost.“

„To ne! Jen jsem nechtěl všechno zkazit hloupou nedočkavostí,“ řekl provinile.

„No, dnes stačilo. V hospodě už i přestali hrát.“

Jestli se zdržíš pár dnů, můžeme si to zopakovat.“

„Rád. A pustí tě maminka?“ vtipkoval.

„Připrav se na nejhorší. Bude na tebe žárlit!“

„Z tebe je pořádný divoch, Viku! Ještě nevybalils, ale holku už sbalils,“ šklebil se děda.

„Dědo, no tak! Klárka je dávná kamarádka. Měli jsme si co povídat.“

„Neříkej, že by nestála za hřích.“

„To víš, že stála. S hříchem nemám problém. Ale jen tak si popovídat o životě, to je něco jiného.“

„A sakra! Tak to je vážný. Ale ne abys jí ublížil, chlape! Je to hodná holka. O mámu se stará. A péče dětí o rodiče není dnes až taková samozřejmost jak by se možná zdálo. Už jsme i v osadě museli řešit děsivé případy vydírání starých rodičů dětmi.“

„Ještě pořád osada drží tak neuvěřitelně pohromadě?“ podivil se Viktor.

„Si piš! Možná ještě víc než kdysi. Je teď divná doba a tohle je naše obrana!“

Děda ho zase odvedl na verandu a nalil čaj.

„Zajímalo by mě, co v té vodičce pro Klárku je. To tvoje varování, mě docela dostalo,“ zeptal se Viktor.

„Výtažek z makovic, hub a bylinek. Docela dryák... Hele, kdyby se ti podařilo přitom kamarádění ji dostat do špitálu, to by bylo něco! Co jí dávám, sice uleví, ale časem z toho může mít návyk. Potřebuje špitál. Matka jí nepomůže, tos viděl sám.“

„A na pití pro její mámu bys nějakou bylinu neměl?“

„To víš, že jo. Jednou po nějakém flámu přišla sama a prosila, abych jí něco dal. Udělal jsem jí výluh z hnojníku. Je to houba co působí podobně jako antabus. Člověk pak po alkoholu zvrací i perličky, co snědl v mateřské škole. Ale kdepak na ni... Ženská Viku, vydrží neuvěřitelný věci, to si pamatuj! Kam se na ně hrabeme. Umí si užívat i mlčky neskutečně trpět. Jenom kdyby s nimi nebyly takové problémy...“

Viktor pobaveně poslouchal a náhle se rozhodl:

„Tak! Teď mi musíš prozradit, proč jste se s babičkou rozvedli. Ona o tom mluvit nechce. Neumím si představit, že byste si mohli provést něco hrozného, při tvojí moudrosti.“

„Tak babka o tom nechce mluvit a já bych měl? Dozvěděl by ses jenom moji pravdu. Já na ni nechci nakládat svoje těžký srdce.“

„Dědo, je to víc jak patnáct let. A já bych strašně rád poznal právě ten tvůj pohled. Jak tě znám vždy seš k sobě přísnější,“ prosil Viktor.

Děda zamyšleně usrkl čaje a kupodivu prohlásil:

„Ale co, máš pravdu! Lidi mají o problémech mluvit, jestli se nemají zbláznit... Víš, býval jsem celkem talentovaný vědec. Moje jméno najdeš i na několika patentech! A babička byla nádherná ženská, jenže z buržoazní rodiny, jak se tehdy říkalo. Na to

jsem kašlal. Miloval jsem ji a politika mě nezajímala. Naše svatba jí tehdy docela pomohla z problémů, protože já zase byl ze skromných poměrů. Pak mi nabídli místo náměstka ve výzkumáku, ale musel bych vstoupit do té jejich partaje. Já trouba to udělal a babičce o tom nic neřekl. Když to prasklo, vzala to jako osudový podraz. Její rodině komunisti ublížili a já se k nim dal! Nedala si vysvětlit, že o nic nešlo. Jen jsme se jednou za měsíc sešli na schůzi, kterou jsme skoro všichni nesnášeli a považovali za ztrátu času! Nikdy mi ten krok neodpustila! Nepomohl ani argument, že právě kvůli tomu sama získala slušné zaměstnání, já zajímavý plat a tvoje máma mohla studovat. Když jí potom vrátili hotel a mě vyrazili z práce, spojili se proti mně s tvým tátou.“

„Co na to máma?“

„Ta byla vždy zcela pod vlivem babičky... Potom přišel poštou dopis od advokáta, že se babička se mnou rozvádí... Nedala mi ani oblečení! Řekl jsem si, ať se zalkne! Když ale chtěla i tuhle chajdu, začal jsem běsnit! Mám ji od táty! Babka vztekem málem praskla, když jsem ji ubránil. Tak mě aspoň udala, že ve skleníku za chatou pěstuju marihuanu a prodávám ji. To bylo docela zlý období. Ale kamarádi z osady mi pomohli. A vyšetřovali to fakt slušní policisti. Ostatně, rostlin bylo málo a já nikdy nic neprodal. I státnímu zástupci jsem pomohl od ošklivého ekzému...“